A°. 1841. No. 157.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is f 5 in de drie maanden. —)

DONDERDAG 12 AUGUSTUS.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Herinneringen uit de Tweede Kamer.

» De heer KNIPHORST beklaagt zich dat het hoofd der justitie in ons land, de man, die ook, bij de vervolging van politieke misdaden, in den Hoogen Raad het voorzitterschap bekleedt, buiten zijne bij de wet vastgestelde jaarwedde, nog eene toelage geniet. Hij beweert dat de bedoelde regterlijke ambtenaar daardoor als in de soldij van het bestuur staat en zijne onafhankelijkheid eenigermate op het spel heeft gezet." (*Zitting van* 22 *december* 1840. *Staats-Courant* 28 december.)

Ook de heer SCHIMMELPENNINCK heeft zich in dezelfde zitting dienaangaande uitgelaten. Volgens de *Staats-Courant* van den 25sten december, verlangde hij eenig nader bescheid te ontvangen op eene niet beantwoorde vraag der vijfde afdeeling: »of namelijk de bezoldiging der ambtenaren van de regterlijke magt, door de wet geregeld zijnde, wel door toelagen wegens vroeger genotene hoogere traktementen kan vermeerderd worden. Op de aan ons medegedeelde staten (vervolgde hij) komen eenige regterlijke ambtenaren voor die eene extra toelage genieten (één ten bedrage van f 4000). Ik zoude van oordeel zijn, dat bijaldien iemand niet onherroepelijk *ad vitam* is aangesteld, hij zijn bezitregt niet langer dan het bestaan der wet of van het besluit kan doen gelden, waarop zijn inkomen gegrond is. Ik wenschte te vernemen of er andere dan persoonlijke redenen bestaan, om bij de invoering eener ongelukkige regterlijke organisatie, die op zich zelve reeds drie tonnen gouds 's jaars kost, en, bij den behoeftigen staat der schatkist, de genoemde uitgaven te doen voortduren. Het maakt sedert eene reeks van jaren een der meest gegronde bezwaren van de Kamer uit, dat pensioenen, wachtgelden en toelagen zoo ruimschoots worden toegekend."

De regterlijke ambtenaar, die hier door beide heeren bedoeld wordt, zal de president van den Hoogen Raad zijn, de heer PHILIPSE: en reeds een paar jaren geleden had de *Arnhemsche Courant* gewag gemaakt van deze wonderlijke toelage. Toen echter schenen de Edelmogende heeren er geen notitie van te willen nemen. Waarom de heer KNIPHORST vooral, die zich vroeger en later vrij ministerieël toonde, nu dien uitval noodig achtte, willen wij liefst daarlaten. Had de Edelmogende heer zich in de laatste zittingen niet weder onder de ministeriële vanen geschaard, zoo zouden wij zijn' uitval welligt als eene *rentrée en opposition* hebben meenen te moeten beschouwen.

Het bescheid, door den minister van justitie op de vraag van den heer SCHIMMELPENNINCK gegeven, luidt als volgt: »dat bij de invoering der regter»lijke organisatie er zeer enkele waardige mannen »zijn geweest, die sedert vele jaren eene regterlijke »bediening hadden vervuld, allezins aanspraak had»den om bij de nieuwe regeling voor aanzienlijke »betrekkingen in aanmerking te komen, doch ten »gevolge daarvan een verlies van inkomen moesten »lijden. *Die regterlijke ambtenaren hebben destijds* »*vertoogen ingediend, om te doen zien dat zij aan*»*spraak hadden, om hunne bezoldiging ten minste* »*niet te zien ingekort.* Men heeft gemeend dat de »billijkheid medebragt, om aan dit verlangen te vol»doen en eene toelage bij de vastgestelde jaarwedden »te voegen. Te zamen genomen waren die toelagen »toch ook niet van zoo groot belang, en daaruit »voor de onafhankelijkheid der raadsheeren en reg»ters wel geen gevaar te vreezen, daar thans het »beginsel der inamovibiliteit, hetwelk bij de Fran»sche wetgeving slechts onvolkomen bestond, ge»heel was ingevoerd." (*Staats-Courant*, 25 *dec.*)

Fraai antwoord! — Vooreerst wijkt de heer VAN MAANEN zoo veel mogelijk van de vraag af, door steeds van *ambtenaren* te gewagen, terwijl eigenlijk slechts de heer PHILIPSE bedoeld was, en er buiten zijne gratificatie van f 4000 niet veel aan anderen kan gegeven worden (bijaldien die gratificatiën althans op het budget van justitie voorkomen, en niet, om de ongrondwettigheid nog erger te maken, op een ander budget, dat van financiën, den algemeenen zondenbok, ingesmokkeld zijn). Op het budget van justitie toch vindt men slechts f 5500 voor *Gratificatiën en andere dedommagementen, aan onderscheidene personen toe te leggen, hetzij voor verdubbelde werkzaamheden, hetzij voor bewezene diensten aan de justitie als anderzins.*

En wat nu die kluchtige *aanspraak* betreft *om hunne bezoldigingen niet te zien ingekort,* — op welk regt zou die aanspraak gegrond kunnen wezen? Bij welke *wet* was bepaald dat de heer PHILIPSE, of wel dat de procureur-generaal bij het Hoog Geregtshof te 's Gravenhage f 12000 trekken zou? Eilieve, mijnheer VAN MAANEN, *bij welke wet?* De procureur-generaal bij den Hoogen Raad heeft thans een wettig traktement van f 8000. Had de heer PHILIPSE, als procureur-generaal bij het Hoog Geregtshof *meer?* Had hij toen f 12000? want dit zou noodig zijn om het slechts *waarheid* te maken, hetgeen gij aanduiddet, dat de toelage gegeven is om het nieuwe wettige traktement gelijk te maken met' datgene hetwelk vroeger genoten werd. *Wettig* ontvangt thans de heer PHILIPSE, als president van den Hoogen Raad, f 8000; was dit niet genoeg voor den heer PHILIPSE? Moest hij daarbij uit onze berooide financiën nog f 4000 toelage krijgen?

»Men heeft gemeend, dat de billijkheid medebragt, om aan dit verlangen te voldoen, en eene toelage bij de vastgestelde jaarwedde te voegen." Inderdaad, LIN of E, of welke andere minister ook van den Grooten Chinees, zou niet *vaderlijker* kunnen spreken! *Men heeft gemeend dat de billijkheid medebragt om aan dit* VERLANGEN *te voldoen, en eene toelage bij de* VASTGESTELDE *jaarwedde te voegen.*

Maar waarom worden dan de jaarwedden *vastgesteld?* Bij eene *wet* vastgesteld? Wat beduidt het dan dat een 50-tal heeren, à f 2500 's jaars, uit de verschillende provinciën naar de residentie trekken om daar eene *wet* het maken, waarbij tractementen worden *vastgesteld;* als een minister van justitie *meenen* kan dat de billijkheid medebrengt aan het *verlangen* van den een of anderen regterlijken ambtenaar, naar wat ruimer inkomen, te voldoen, door bij zijne *vastgestelde jaarwedde* nog eenige duizend guldens te voegen!

En dat in een land 't welk *constitutioneel* heet! Daar heeft men ministers die zoo vrijelijk *meenen*, en het met de grootste naïviteit aan de »volksvertegenwoordigers" vertellen: 't is onbetaalbaar, waarachtig! En de »volksvertegenwoordigers" bij die Chinesche verklaring?... *Conticuere omnes, intentaque ora tenebant.*

En wat was hij dan ook logisch, onze minister van justitie! » *Te zamen genomen* waren die toelagen toch ook niet van zoo groot belang" —; er was geene kwestie van *te zamen genomen toelagen*; maar van ééne toelage van f 4000, die van tamelijk groot belang is tegenover een traktement van f 8000; — » en daaruit voor de onafhankelijkheid der raadsheeren en regters wel geen gevaar »te vreezen, *daar thans het beginsel der inamovi*»*biliteit geheel was ingevoerd.*" De reden dus, waarom men voor de onafhankelijkheid van een' raadsheer (president van den Hoogen Raad) niet heeft te vreezen, is, volgens den minister, *zijne inamovibiliteit.* Ware hij amovibel, dat hem door de regering zijn post kon worden ontnomen, dan zou men voor zijne onafhankelijkheid kunnen vreezen. Dit zoo zijnde, Excellentie van Justitie, waarom is er dan niet evenzeer voor zijne onafhankelijkheid te vreezen, als een groot gedeelte van zijn traktement amovibel is, hem naar goeddunken door de regering kàn worden gelaten of ontnomen?

Indien de regering bevoegd is om een regterlijk ambtenaar f 4000 toe te leggen, dan is zij even bevoegd om hem f 8000, om hem f 16000, het dubbele van zijn traktement toe te leggen; indien een president van den Hoogen Raad f 4000 toelage van de regering *mag* aannemen, dan mag hij ook het dubbele, het zesdubbele aannemen; en wat waarborgt dan zijne onafhankelijkheid?

Kan men hem, dien men niet onafhankelijk stelde als hem een post van f 8000 kon worden ontnomen, onafhankelijk stellen als hem eene toelage van f 8000 (want *men* kan evenzeer *meenen* dat aan het *verlangen* naar eene toelage van f 8000 moet worden voldaan, als *men* zulks *meende* aangaande eene toelage van f 4000) ontnomen worden kon?

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 21 *juli.* *Redschid*-pacha zal binnen kort van hier vertrekken, om zijnen post te Parijs te aanvaarden. Zijne aanhangers bazuinen overal uit, dat hij nu weder in de gunst komt en weldra weder deel aan de regering zal krijgen. Goed onderrigte personen willen echter weten, dat zijne benoeming juist een werk zijner vijanden is. Deze vreesden namelijk, dat het hem nog wel eens zou kunnen gelukken, in een gunstig oogenblik de oude genegenheid van den sultan voor hem weder op te wekken en zoo op nieuw in het ministerie te komen; zij trachtten daarom den gevreesden mededinger ver van den grooten heer te verwijderen. Ditzelfde kon ook wel eens het geval worden met *Achmet Fethi*-pacha, en ook hij door de bemoeijenissen zijner vijanden een' gezantschapspost, misschien dien in Weenen, verkrijgen.

— Uit geheel Klein-Azië ontvangt men de gunstigste berigten betrekkelijk den oogst welke dit jaar zoo voordeelig uitviel, dat het aan magazijnen ontbreekt

om de overvloedige gaven van *Ceres* te bergen. Dit is een groot geluk voor die arme provinciën, in welke, wegens een driejarig misgewas, een vreesselijke hongersnood dreigde uit te breken.

— De laatste berigten uit Kreta moeten zeer gunstig voor de Porte luiden. *Tahir*-pacha moet de opstandelingen geheel verslagen hebben maar zelf gewond zijn. Hij is thans de held van den dag. » Ziet *Tahir*-pacha eens!" roepen de ulema's, zijne vrienden, uit, » hij is nog een oude Ottomaan van den echten stam, regtgeloovig, streng, dapper en zegevierend!"

— De pest heerscht nog altijd hier in het lazareth. Zeer onlangs werden de concierge van hetzelve en zijne dochter daardoor aangetast en stierven beide. Heden loopt het gerucht, dat in een dorp aan den Bosporus, in de nabijheid van het lazareth, zich een pestgeval heeft voorgedaan, hetgeen echter nog bevestiging van ambtswege behoeft. Het reeds zoo lange vertoeven van dezen ongenoodigden en ongezelligen gast in de hoofdstad zelve beangstigt niet weinig de bewoners van Pera, welke voor het uitbreken eener algemeene epidemie, namelijk in het tegenwoordige jaargetijde, zeer bevreesd zijn. In de Dardanellen, waarheen de pest door hetzelfde schip, dat haar van Alexandrië naar Konstantinopel bragt, schijnt overgevoerd te zijn, moet zij reeds opgehouden hebben.

Van de Turksche grens, *28 juli.* Een koerier uit Galacz spoedde zich gisteren over de grens en bragt het berigt, dat een op den 24sten dezer in Braila uitgebroken opstand der christenen tegen de Turksche overheden alles met zulk een' schrik had vervuld, dat men om de spoedigste hulp bij de naburige pacha's verzocht en de communicatie-brug over den Donau terstond had laten afbreken. Omtrent 600 Bulgaarsche gevangenen, die zich daar bevonden, verlangden des morgens van den bewusten dag, gewapenderhand, de vergunning, om naar hunne haardsteden te mogen terugkeeren. Men zocht hen te sussen en gaf hun hoop, dat binnen weinige dagen van Konstantinopel de vergunning tot hunnen terugkeer moest ontvangen worden. Middelerwijl groeide de zamenscholing steeds aan (men spreekt van eenige duizenden), de storm werd al dreigender en men zag zich eindelijk genoodzaakt, hun de verlangde vergunning te geven. Oordeel nu, hoe groot de verrassing zijn moest, toen de Bulgaren zeiden, dat zij die vergunning in 't geheel niet noodig hadden, dat zij toch misschien binnen weinige dagen de stad verlaten zouden; in plaats van te vertrekken, begonnen zij hunne massa's te organiseren en namen eene blijkbaar krijgszuchtige houding aan. Zoo lang er geene hulptroepen van andere pachalieks komen, zal het wel niet mogelijk zijn, de opstandelingen tot de orde terug te brengen. Men vreest evenwel, uit hoofde der stoutheid en vaste houding der insurgenten, dat zij in wijd vertakte verstandhouding staan, en dat deze opschudding slechts het voorspel van grootere oneenigheden moet worden. (Het berigt schijnt niet vrij van overdrijving).

— Volgens den » *Moniteur Parisiën*" zou de Porte den Kandiërs eene volkomen amnestie hebben beloofd, en ook de insurgenten, welke zich nog niet onderworpen hebben, hierin willen doen deelen.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Christiania, *26 juli.* Onlangs is door de militaire wets-commissie het ontwerp van een militair strafwetboek uitgegeven. Het publiek is uitgenoodigd, zijn gevoelen daarover te uiten, doch zal het waarschijnlijk niet, gelijk dit bij het ontwerp van een algemeen strafwetboek het geval geweest is, in het Duitsch vertaald en ter beoordeeling aan Duitsche geleerden gezonden worden, want de tijd is te kort en de regering wenscht het den eerstvolgenden landdag te kunnen voorleggen. De commissie zal daarentegen dezen zomer eene conferencie met de Zweedsche wets-commissie houden, om dit gedeelte der wetgeving in beide rijken zoo gelijkvormig mogelijk te maken, hetgeen te beter is, daar het, volgens den aard der omstandigheden, te verwachten is, dat Noorweegsche en Zweedsche troepen dikwijls gemeenschappelijk zullen handelen. (*L. A. Z.*)

POLEN.

Warschau, *21 juli.* Uit het kanton Strubieszow is hier een droevig berigt ontvangen. Den 11den der vorige maand, tusschen 5 en 6 uur, rigtte een onweder, met hagel van buitengewone grootte vergezeld, in de streek tusschen de stad Urchanie en Dubienka eene groote verwoesting aan; het goed Bialopole leed hiervan vooral veel, waar de heerenwoningen alsmede vele boerenhuizen vernield zijn. Door de massa van hagel of liever van ijs werd de hoop op eenen goeden oogst, welke reeds eenige jaren mislukte, geheel verijdeld; de boomen in de tuinen werden uit den grond gerukt, en de weg naar Useilug door het nabijgelegene bosch onbruikbaar gemaakt, tot wegruiming waarvan, ten einde de passage gemakkelijk te maken, eene menigte arbeiders moesten gebruikt worden. De duisternis, de woedende storm, het vreesselijke rollen des donders en de neervallende ijsklompen vervulden de inwoners met angst en schrik; zij wisten niet, of zij in de instortende gebouwen blijven of zich aan de neervallende ijsmassa blootstellen zouden; noch waar zij het vee en de schapen, zoo vele zij van de besmettelijke ziekte des vorigen jaars nog overgehouden hadden, zouden bergen. In plaats van zich nu met de inzameling van den oogst te kunnen bezig houden, ziet de bevolking van dit gansche dorp de hulp van menschenvrienden te gemoet.

ITALIE.

Rome, *19 juli.* Van den 15den op den 16den juli heeft alhier een verzengende zuidenwind gewaaid, die eene ontelbare menigte sprinkhanen heeft aangevoerd, tallooze boomen heeft verdord, en de druiven in den wijngaard op eens geheel heeft uitgedroogd. De thermometer van het observatorium teekende 28 graden, 7, vervolgens 29 graden, 5, en den 27sten juli 33 graden, 5. — Toen in het jaar 1799, in de maand juni, het Fransche leger Syrië doortrok, heerschte dezelfde hittegraad. Den 17den heeft men hetzelfde verschijnsel zoo te Florence, als door geheel Toskane, opgemerkt.

Rome, *26 juli.* De keus van eenen adjunct voor den bisschop van Keulen is eene der hoofdzaken van de tegenwoordige zending des graven *v. Brühl.* Men ontmoet hierbij geene geringe moeijelijkheden, hetgeen te duidelijker wordt, wanneer men het oog slaat op de betrekkelijke eischen der onderscheidene partijen, en over het algemeen den zeer verwarden toestand van het aartsbisdom van Keulen in aanmerking neemt. Wanneer men hierop let, zal het verblijf van den graaf *v. Brühl* alhier geenszins van zoo korten duur zijn, als men aanvankelijk wel gedacht heeft. Overigens is hij ook ditmaal met groote voorkomendheid, zoowel door het opperste staats-collegie als door Z. H. den paus, ontvangen geworden. Een in hooge mate voortreffelijke jonge geestelijke, die, wel is waar, lang in Pruissen gewoond heeft, maar thans in Beijeren eene kerkelijke waardigheid bekleedt, kwam reeds vroeger, zoo wel bij den pauselijken stoel als bij den aartsbisschop, voor de betrekking van adjunct in aanmerking. Van de zijde des Pruissischen kabinets zijn echter zwarigheden geopperd, zoodat thans voor die betrekking de professor en deken *Kellermann* in Münster genoemd wordt, die, gelijk bekend is, zich het laatst langen tijd in Berlijn ophield en ook nog onlangs door den koning tot domheer te Münster benoemd werd. Wijders maakt de vaststelling der voorwaarden, onder welke den aartsbisschop een tijdelijke terugkeer naar Keulen zal worden toegestaan, een te moeijelijker punt der tegenwoordige onderhandelingen uit, naardien de heer *v. Droste* zich niet genegen betoont, in dit opzigt zich door eenige concessiën te verbinden. Gelijk men gewoonlijk geneigd is, hoewel te onregt, den paus in de uitoefening zijns oppersten herderambts onbepaalde souvereine regten toe te schrijven, zoo gaat men ook bij de regeling der Keulsche aangelegenheden van de geheel ongegronde stelling uit, alsof alles in deze zaak afhing van zijne souvereiniteit. Het is over het algemeen in deze aangelegenheid, helaas, maar al te duidelijk gebleken, hoe zelfs hooge ambtenaren, uit geheele onbekendheid met de katholieke instellingen, tot steeds grootere verwikkeling van den strijd hebben bijgedragen, hetgeen zeker niet geschied zou zijn, wanneer der bisschoppelijke waardigheid in Pruissen vroeger eene vrijere, van den belemmerenden invloed der bureaucratie ontdane plaats ware ingeruimd geworden, gelijk hiertoe onder *Willem IV* het plan schijnt te bestaan.

Rome, *29 juli.* Het zal u misschien niet onaangenaam zijn, betrekkelijk het dezer dagen voorgevallene bij de teregtstelling op 20 juli, nadere en meer bijzondere berigten te ontvangen, te meer daar zij officiëel zijn. Drie personen bleven er dood op de plaats (eene vrouw en twee kinderen), 8 werden er doodelijk gewond, 40 bekwamen wonden door steken, 49 door snijden, gekwetst werden er 587 en 10 braken een' arm of een been. Toen de volkshoop de plaats geruimd had, vond men daarop de volgende voorwerpen verward hier en daar verspreid liggen: 380 hoeden van wereldlijken, 99 van geestelijken, 180 vrouwenhoeden en mutsen, 585 stokken, 89 manteltjes, 2 monniksmantels en 10 gebreide geldbeurzen.

— Het bijvoegsel tot de » *Augsb. Allg. Zeitung*," waarin het antwoord der Spaansche regering op de, Spanje betreffende, pauselijke allocutie medegedeeld wordt, is eergisteren alhier in beslag genomen.

— Wat de Keulsche aangelegenheid betreft, zoo verneemt men daarover niets naders, dan dat de heer graaf *v. Brühl* reeds vier- tot vijfmaal eene particuliere audiëntie bij Zijne Heiligheid gehad heeft. De paus bewoont nog steeds het Quirinal en is voortdurend welvarend.

Florence, *20 juli.* Er worden hier vele en groote toebereidselen gemaakt, ten einde de Italiaansche geleerden in september waardiglijk te ontvangen. De groothertog, zelf, gelijk bekend is, een vlijtig beoefenaar der physische wetenschappen, zal, naar men verneemt, persoonlijk de zittingen bijwonen. Hij heeft, ten einde deze bijeenkomst nog meer vruchten drage, zoowel voor vreemdelingen als inlanders, eene algemeene tentoonstelling van voorwerpen van kunst en industrie in de zalen der akademie verorderd. In de Specola wordt het standbeeld van *Galilei* ten toon gesteld, en eene medalje van den groothertogelijken muntgraveur *Niederöst* wordt te dezer gelegenheid vervaardigd. Ook zullen er op het slot in den tuin Boboli feesten voor de gasten aangerigt worden.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *2 aug.* Dezer dagen is de Engelsche overste *Carmichaal Smith*, van Oostindië en Malta komende, hier doorgereisd, en heeft ook zijne » circulaire, tot verheffing van Palestina tot eenen onafhankelijken christelijken staat" aan dezulken uitgedeeld, bij welke hij deelneming in de bevrijding van het heilige land meende te kunnen vooronderstellen. Naar hij verzekert, » alleen de algemeene christelijke vroomheid beoogende," heeft hij in deze circulaire zijne wenschen aldus geuit: » dat de christenen, van welke secte of naam ook in alle christelijke landen, het zij openlijk of in stilte, zich vereenigen mogen, bij hunne souvereinen of regeringen er op aan te dringen opdat deze de verhevene Porte bewegen Palestina of dat gedeelte van Syrië, hetwelk gewoonlijk het *Heilige land* genoemd wordt, onder de bescherming der christelijke vorsten van Europa en Azië tot een onafhankelijk christelijk gebied te verheffen, met eene eigene regering en onderworpen aan den vorst, welken de christelijke volken zullen verkiezen, en met volle eenstemmige inwilliging in zijne koninklijke waardigheid bekrachtigen." Ten slotte wordt, om alle reden tot naijver onder de christenen en hunne vorsten te vermijden, voorgesteld, » dat er een inlandsch vorst van Syrië zal worden verkozen, om het bestuur van den nieuwen staat te aanvaarden. De overste *Smith* wenschte zijnen rondgaanden brief ook in Italië te kunnen verspreiden, maar kon hiertoe de vergunning niet bekomen. Of zijne welgemeende poging hier eenige vrucht zal dragen, moeten wij betwijfelen. Zijn plan is het eerst op de Rijn-provinciën en België gerigt. Van meer vrucht zullen in alle geval de onderhandelingen zijn, welke Pruissen door den heer *Bunsen*, ten gunste der christelijke bevolking van Palestina, aangeknoopt heeft.

Wiesbade, *6 aug.* Gisteren namiddags om half vijf uur, toen de spoorweg-trein van Kastel juist hier aankwam, viel, ten gevolge eener onvoorzigtigheid, de commissaris van den trein van eenen achter aangehaakten wagen der tweede klasse af en bekwam ten gevolge van dezen val verscheidene wonden aan het hoofd. De gekwetste is echter nog gisteren avond op eenen voor hem gereed gemaakten extra-wagen naar Kastel vervoerd, en bevindt zich onder geneeskundige behandeling. (*M. Z.*)

Van den Main, *6 aug.* Ten gevolge van eenen nieuwen maatregel van censuur mogen de Frankforter bladen op zondagen niet meer de prijzen der effecten-societeit mededeelen, dewijl zulk eene mededeeling eene beroepsbezigheid vooronderstelt, die niet met de viering van den zondag strookt. (*L. A. Z.*)

Hannover, *31 juli.* Het door onderscheidene gedeputeerden der ontbonden standen vergadering overhandigde geschrift, onder den titel: » Eerbiedige blootlegging der meerderheid van de Tweede Kamer der ontbonden Hannoversche standenvergadering aan de Duitsche bondsvergadering" is door de bonds commissie zoo afgewezen, dat het niet eens *ad notam* werd genomen. Strikt genomen, liet zich deze uitslag voorzien. Welke redenen de bondsvergadering aangespoord hebben het geschrift zoo onvoorwaardelijk af te wijzen, weet men niet. (*H. C.*)

PRUISSEN.

§ *Kleef*, *9 juli.* Als verdacht van de fabrikaadje van de valsche driegulden stukken zijn alhier in hechtenis genomen de weduwe *van Munz*, een zekere *Nippold*, die reeds sedert verscheiden jaren bij haar gewoond heeft, en de huisvrouw van dezen laatste die vroeger in dienst van de eerste beschuldigde was. Zij heeft vijf kinderen, waarvan er 4 in het armengesticht zijn opgenomen, terwijl het jongste, dat nog gezoogd wordt, met

moeder in de gevangenis is. — Tot nog toe schijnen er weinig valsche driegulden-stukken uitgegeven te zijn; vier zijn er te Kevelaer door de policie in beslag genomen, even zoo veel alhier, terwijl er daarenboven nog 10 stuks bij de beide vrouwelijke beschuldigden zijn gevonden. De weduwe *van Munz* geeft voor, deze driegulden-stukken, welke de jaargetallen 1794 en 1795 dragen, met meer andere gelden uit Holland ontvangen te hebben.

Emmerik, 10 julij. Eergisteren is een inwoner van Kleef (*B.*) hier op de stoomboot, welke den Rijn opvoer, gekomen. Hij hield zich steeds in de nabijheid der raderkast op. Tusschen Rees en deze stad, is hij bij de raderkast over boord gevallen (sommigen zeggen: *gesprongen*) en op eene geweldige wijze verpletterd. Het lijk is te Rees aan wal gebragt.

ENGELAND.

Londen, 7 aug. Volgens den *Globe* van 6 dezer zijn de prijzen der thee, ten gevolge der jongste berigten uit China, wederom hooger; en daar de handelaars aanzienlijke orders hebben voor binnenlandsch verbruik, gelooft men, dat de prijzen nog verdere rijzing zullen ondervinden.

— Alhier is door *M. C. M. Davies* uitgegeven het eerste deel van eene *Geschiedenis van Holland, van de tiende eeuw af tot op onze dagen.* De uitgever heeft niet begrepen het veelvuldig belang van zijn onderwerp, en, in plaats van slechts even aan te stippen het bestaan van de eerste graven van Holland, zoo als *Floris den Vetten* en andere even *wigtige* personaadjes, heeft hij breed uitgeweid over deze geschiedkundige nulliteiten. Wanneer het onderwerp rijker wordt, trekt de heer *Davies* er beter partij van, en de opstand tegen de dwingelandij wordt door hem vrij krachtig geschetst. Men verwacht echter meer van eenen geschiedschrijver, die zich belast om ons een van de meest nijvere en eerst beschaafde volken van middeleeuwsch Europa te leeren kennen. Ten einde de geschiedenis van Holland naar hare waarde te beschrijven, moet men staatkunde, wijsbegeerte, oudheidkennis en koophandel kennen, en bij den schrijver ontwaart men ter naauwernood deze eigenschappen.

— Het wordt niet onopgemerkt gelaten, dat eenige bladen van de behoudende partij bij herhaling spreken van de noodzakelijkheid, om door het aannemen van mildere beginselen omtrent den invoer van sommige buitenlandsche voortbrengselen, — zoo als laatstelijk door het bestaande ministerie is voorgesteld, — den uitvoer van de binnenlandsche fabrikaten te bevorderen, en alzoo den inderdaad bedenkelijken toestand van het overgroote aantal fabriek-arbeiders eenigermate te verbeteren.

Londen, 8 aug. Ondanks de oproeping van de ministeriële leden van het Huis der Gemeenten tegen den 19den dezer, spreekt men van een ontwerp der ministers om de opening der parlements-zitting uit te stellen. Dit gerucht schijnt echter geen geloof te verdienen. — Den 11den zal H. M. een zoogenaamden Privy Council houden, waarin denkelijk de openings-rede overwogen zal worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 aug. Het alhier uitkomende officiële dagblad heeft gisteren gemeld, dat de prefect van het departement der Gironde uit Libourne in den avond van den 4den was teruggekeerd, en dat de rust in die plaats geheel hersteld was. De overheid heeft verordend, dat de werkzaamheden der schatting uitgesteld zullen worden. Tevens wordt gemeld, dat de tijd, wanneer dezelve hervat zullen worden, niet met zekerheid te bepalen is. De wijze intusschen, waarop daar ter plaatse de gemoederen tot bedaren zijn gebragt, geeft aan de oppositie-bladen aanleiding tot menige scherpe aanmerking. Volgens dezelve is het eenige middel, om op den duur de rust te herstellen, eene verandering van het ministerie, en wel voornamelijk de aftreding van den minister *Humann.*

Met veel belangstelling verwacht men het besluit, hetwelk de stedelijke raad van de stad Bordeaux, aangaande de laatste fiscale verordeningen, zal nemen.

In de steden Tours, Nevers en Evreux is aan de ambtenaren der belasting de uitoefening hunner werkzaamheden belet geworden, doordien de inwoners aan dezelve het binnenkomen in hunne woningen geweigerd hebben. Voorloopig hebben deze ambtenaren geene verdere maatregelen van dwang genomen, en alleen door daaromtrent gemaakte verklaringen van den ondervonden tegenstand doen blijken.

Parijs, 9 aug. De minister van financiën schijnt besloten te hebben om nieuwe instructiën aan de prefekten der departementen te zenden en zijne eerste circulaire, betreffende de volkstelling, te wijzigen. Die wijziging schijnt echter alleen de dobberende gedeelten der bevolkingen in de steden te betreffen; op alle andere punten blijft de heer *Humann* onverzettelijk bij zijne vroegere instructiën.

— De schout-bij-nacht *de la Susse* is den 8sten dezer met twee linieschepen van Toulon naar den Levant vertrokken, met last om in die wateren weder zamen te stellen het Fransche eskader, bestemd tot bescherming van onzen handel. Men verzekert dat het vertrek dier beide bodems verordend is ten gevolge der jongste depêches van den Franschen gezant te Konstantinopel. Men schijnt ernstige vrees wegens de gezondheid van den jongen sultan te koesteren, kunnende, in geval van diens overlijden, de Oostersche aangelegenheden wederom eene zeer ernstige wending nemen.

— Uit Toulouse schrijft men dat de heer *Arzac*, alsmede de overige leden van het vorige stedelijke bestuur voor den regter ter instructie verschenen zijn, beschuldigd van het zich aanmatigen van gezag, nadat hun dit op eene wettelijke wijze door den buitengewonen gouvernements-secretaris was ontnomen. — De schrijvers der *Emancipation*, *Utilitaire* en *Aspic* bevinden zich nog steeds in hechtenis. Ook vele andere personen zijn gearresteerd.

— In onderscheidene steden, met name te Boulogne en te Troyes, is door den stedelijken raad besloten, in geenen deele de door den minister van financiën verordende volkstelling behulpzaam te wezen.

— Volgens brieven uit Madrid, dd. 2 dezer, zal het gouvernement geenerlei officiëel antwoord op het manifest der koningin-moeder uitvaardigen. — De heer *Arguelles* maakt in het personeel van het paleis zeer vele hervormingen; bijna al de door de koningin-regentes benoemde personen worden afgezet of nemen hunne demissie. De weduwe van den generaal *Mina* heeft voor den haar opgedragen post van gouvernante der koningin bedankt.

Tulle, 5 aug. Heden heeft de correctionele-regtbank dezer stad hare eerste zitting in de zaak van mevrouw *Laffarge* gehouden. Reeds in den vroegen ochtend waren de regtszaal en al de toegangen tot dezelve opgepropt vol met inwoners en vreemdelingen, welke echter door bloote nieuwsgierigheid en niet meer door eenige belangstelling in den persoon der beschuldigde derwaarts schenen gedreven te zijn. De beschuldigde verscheen geheel in het zwart gekleed, hetgeen haar doodsbleek gelaat nog meer deed uitkomen. Haar eenige verdediger was de heer *Lachaud*, hebbende de heeren *Paillet* en *Bac* zich aan de verdediging onttrokken. De familiën *Nicolaï* en *Léotaud*, als civiele partij, hadden tot hunnen gewonen verdediger den advokaat *Coralli*, ditmaal bijgestaan door den beroemden Parijschen regtsgeleerde *Odillon Barrot.*

Nadat de zitting geopend en door den president een rapport over het vroeger in deze zaak gebeurde was voorgedragen, vatte de heer *Lachaud* het woord op en verlangde een uitstel van vijf maanden, om den heer *Felix Clavé*, die zich in Mexico bevindt, en zonder wiens getuigenis mevrouw *Laffarge* verklaarde zich bezwaarlijk te kunnen verdedigen, van daar te dagvaarden. Om zulks te bewijzen ging de heer *Lachaud* eenige in regten nog onbekende brieven van dien *Clavé* voorgelezen, doch de heer *Coralli* verzocht de regtbank, om de voorlezing van die brieven, waarvan hem geene kennis vooraf was gegeven, te verbieden; het openbaar ministerie requireerde ditzelfde, en werkelijk werd de voorlezing aan den heer *Lachaud* ontzegd. Nu begon de eigenlijke discussie over de vraag om uitstel zelve, en in die discussie werd zoowel door den heer *Lachaud*, die zijne aanvraag met kracht ondersteunde, als door de beide verdedigers van mevrouw *de Léotaud* en door het openbaar ministerie, die dezelve even krachtig bestreden, met bijzondere welsprekendheid het woord gevoerd.

Na eene korte beraadslaging bragt de regtbank een vonnis uit, waarbij bevolen werd, om, zonder op de aanvrage om uitstel van mevrouw *Laffarge* te letten, met de behandeling der zaak voort te gaan. De beschuldigde daarop gevraagd hebbende, dat hare zaak bij verstek zou worden behandeld, werd haar door de regtbank veroorloofd zich te verwijderen. Bij het vertrek van den post duurde het getuigen-verhoor nog voort.

Tulle, 6 aug. Het getuigen-verhoor in de zaak van mevrouw *Laffarge*, in de zitting van gisteren begonnen, is in die van heden afgeloopen. Hoewel de toevloed van toeschouwers nog even groot was, boezemde echter het proces die belangstelling niet in, welke men daarvan verwacht had. Voornamelijk is deze mindere belangstelling toe te schrijven aan de afwezigheid van de beschuldigde, die zich gisteren, (*zie hier boven*) met verlof der regtbank had verwijderd, nadat deze haar verzoek om een uitstel van 5 maanden, ten einde binnen dien tijd *Felix Clavet* uit Mexiko te kunnen dagvaarden, had verworpen.

De zaak is sedert hare allereerste behandeling te Brives geenszins van gedaante veranderd, en bijna alle bijzonderheden van het proces komen met die van dat vorige geding overeen. *Marie Cappelle* is in het bezit der aan mevrouw *Léotaud* toebehoord hebbende diamanten gevonden, maar zij beweert die van mevrouw *Léotaud* te hebben bekomen, om dezelve te verkoopen, ten einde met het daaruit voortkomende geld het stilzwijgen te koopen van zekeren *Clavet*, met welken mevrouw *Léotaud*, volgens het zeggen van *Marie Cappelle*, vóór haar huwelijk, en zelfs nog na hetzelve, betrekkingen zou hebben gehad. Om dit voor de eer van eene hoog geplaatste familie zoo vernederende verhaal in het oog der wereld als logenachtig te doen voorkomen, had mevrouw *Léotaud* tot de vervolging van *Marie Cappelle*, ter zake van diefstal, ook na hare veroordeeling wegens gifmenging, zoo sterk aangedrongen, en zich in de zaak tot civiele partij gesteld.

De gedurige weigering van mevrouw *Laffarge*, om, nu eens om de ééne dan eens om de andere reden, de debatten in deze zaak te ontwijken, schijnt op des regters gemoed geenen zeer gunstigen indruk gemaakt te hebben en hem weinig geloof aan het verhaal der beschuldigde te doen hechten. Inderdaad moet erkend worden, dat uit de verklaringen der heden en gisteren gehoorde getuigen niets blijkt om het verhaal der beschuldigde anders dan als een verzonnen sprookje te beschouwen. Het blijkt zelfs dat *Marie Capelle* reeds vroeger in verdenking heeft gestaan van zich aan kleine diefstallen van geld ten huize van hare tante te hebben schuldig gemaakt. Wat den heer *Felix Clavet* betreft, schijnt uit de getuigenis van onderscheidene leden en vrienden van diens familie te blijken, dat deze jongman in geenerlei betrekking met mevrouw *Léotaud* vóór haar huwelijk heeft gestaan, dat hij haar nimmer dan eene enkele maal op een bal heeft gesproken, dat integendeel *Marie Cappelle* hem dikwijls gesproken en zelfs eene zeer drukke briefwisseling met hem had onderhouden. Ook de doos met kleuren, welke men vroeger beweerd had door mevrouw *de Léotaud* aan *Felix Clavet* als geschenk te zijn toegezonden, bleek nu van zekere mevrouw *La Rochefoucauld* afkomstig en voor haren zoon bestemd te zijn geweest.

Het getuigen verhoor afgeloopen zijnde, werd de vergadering gesloten en de voortzetting der zaak, namelijk het verhoor van den heer en mevrouw *de Léotuad* en de pleidooijen, tot morgen uitgesteld. Het vonnis zal waarschijnlijk morgen avond reeds uitgesproken worden. Alles doet gelooven, dat dit vonnis zal zijn eene veroordeeling der beschuldigde; en de civiele partij zal zich haasten dit vonnis aan de veroordeelde te doen beteekenen. In dat geval, vermits de oppositie binnen de vijf dagen geschieden moet en vermits noodwendig daarbij moet plaats hebben eene dagvaarding voor de eerstvolgende zitting, zullen de contradictoire debatten vermoedelijk den 19den geopend worden. Men verzekert, dat de beschuldigde zelve hare zaak bepleiten en bij die gelegenheid eenige nieuwe openbaringen doen zal.

BELGIE.

Brussel, 9 aug. Het is nog niet bekend, waarom de heer *de Meulenaere* zijn ontslag heeft ingediend. De benoeming van den heer *Smits*, als minister van financiën, schijnt vrij algemeen genoegen te geven.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 10 aug. Heden hield de maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* in de Luthersche Nieuwe Kerk alhier hare 57ste jaarlijksche algemeene vergadering.

Omstreeks ten 9 ure beklom de voorzitter, de hoogleeraar *W. H. de Vriese*, het spreekgestoelte, heette alle aanwezigen hartelijk welkom, en opende de vergadering plegtig met eene redevoering, welke ten onderwerp had: *eene beschouwing der maatschappij tot nut van 't algemeen, in betrekking tot de behoefte van ons vaderland.*

Na het houden dezer redevoering, ging men over tot het uitreiken der eereprijzen. In het vorige jaar namelijk waren bekroond

De heer *P. Weeda*, onderwijzer te Zuidland, met de dubbele gouden medaille, voor zijn werk, een vervolg behelzende op de uittreksels uit merkwaardige land- en zee-reizen, door de maatschappij in 1814 uitgegeven.

De wel eerwaarde heer *J. S. Wildschut*, predikant te Brummen, met de dubbele gouden medaille, voor de beantwoording der prijsstof: eene verstandige en ern-

stige aanprijzing der stichtelijke viering van den dag des Heeren.

De wel eerwaarde heer *A. H. van der Hoeve*, predikant te Keppel, met de enkele gouden medaille, voor de beantwoording van dezelfde prijsstof.

En de heeren *M. Retemeijer Jr.*, commissionair en expéditeur te Rotterdam, en *F. L. Retemeijer*, predikant bij de evangelisch-luthersche gemeente te Leiden, gezamelijk; *C. P. E. Robidé van der Aa*, te Arnhem, en *Quirinus Harder*, teekenaar bij de marine te Vlissingen, ieder met eene zilveren medaille, voor de beantwoording der prijsvraag: zijn er nog andere middelen dan het uitgeven van boeken om het doel der maatschappij te bereiken.

In het afgeloopen jaar waren 124 peronen met eereblijken bekroond wegens het bedrijven van edelmoedige daden: daar geen dezer echter tegenwoordig was, zoo zullen de prijzen in de verschillende departementen worden uitgedeeld.

's Gravenhage, 9 aug. De Hooge Raad heeft in zijne teregtzitting van heden behandeld het beroep in cassatie, ingesteld door *M. J. Rienks*, tegen een arrest van het hof van *Groningen*, waarbij hij, ter zake van overtreding van artikel 2 der wet van 1 junij 1830 (het smaden, hoonen of lasteren van eenig lid van het koninklijke stamhuis) is veroordeeld tot gevangenisstraf en boete. Mr. *D. Donker Curtius* is als verdediger voor den requirant opgetreden. De procureur-generaal bij den Raad zal den 20sten augustus zijne conclusiën in deze zaak nemen.

Mengelwerk.

De periodieke pers in Spanje.

(*Medegedeeld.*)

In het begin van deze eeuw was de periodieke pers in Spanje zeer ver ten achteren. In Madrid verscheen alleenlijk de *Gaceta oficial del Gobierno*, een advertentiëblad en eenige weekbladen over kunsten en wetenschappen, letterkundige kritiek en modes, welke laatste echter niet regelmatig uitkwamen. Er bestonden dus eigenlijk slechts twee dagbladen in de hoofdstad van het rijk, het eene voor regeringszaken, het andere voor advertentiën. Dit was ook meer of minder het geval in de hoofdsteden der provinciën, in Barcelona, Sevilië, Cadix, Valencia en eenige andere steden, die ieder morgens hun *Diario* hadden, waarin het in- en uitloopen der schepen, aankondigingen van koop en verkoop, levensberigten van almanak-heiligen, wier feest op den dag inviel, en eenige aan de Madridsche *Gaceta* ontleende berigten werden medegedeeld; slechts zeer zeldzaam behelsden zij een klein artikel over wetenschap of kunst, of een gedicht. Deze was de toestand der periodieke pers in Spanje, toen in het jaar 1808 de roemrijke onafhankelijkheids oorlog uitbrak. De begeerte om oorlogstijdingen uit geheel Europa en vooral uit het Schiereiland te ontvangen, deed in alle steden, die niet in de magt der Franschen waren, dagbladen ontstaan. Deze lees- en weet-begeerte werd nog aangewakkerd door de verwisseling der staatkundige denkbeelden, en den nieuwen regeringsvorm. De periodieke bladen van dat tijdvak oefenden eenen onmetelijken invloed uit; allen verdedigden de nationale zaak, die den Spanjaarden zooveel moed en volharding inboezemde, en zij konden dus te eer op de algemeene meening werken, daar deze geheel met hen instemde. Destijds ontstond de *Censor*, een der beste dagbladen dat Spanje ooit gehad heeft, waaraan de beste Spaansche schrijvers hunne pen leenden. Toen deze tijd van geestdrift en geweldige schokken voorbij was, en bij de terugkeering van FERDINAND VII in het jaar 1814 de vrijheid der drukpers vernietigd werd, verdwenen ook weder de meeste staatkundige dagbladen en bijna alle letterkundige tijdschriften; hoewel men niet weder in den toestand terugviel, zoo als die in het begin der eeuw geweest was. De liefde voor het lezen, eenmaal verbreid zijnde, ontstonden er veeleer eenige nieuwe dagbladen in steden, die er vroeger geene gehad hadden, waaronder echter geen enkel voortreffelijk.

Bij de herstelling van de volksvertegenwoordiging in het jaar 1820 ontwaakte de dagbladwoede op nieuw, vooral in de hoofdstad, waar toenmaals 12 of 14 uitsluitend staatkundige dagbladen uitkwamen; de *Censor* kwam weder in het licht, benevens eenige weekbladen over kunsten en wetenschappen en nieuwigheden. Onder de staatkundige dagbladen waren eenige satyrieke, maar de meesten werden in eenen vrij scherpen toon geschreven, zelfs zoodanig dat bij dit misbruiken der vrijheid het privaatleven der burgers aan de schandelijkste aanvallen bloot stond. Slechts eenige weinigen overleefden het geheele constitutioneele tijdvak; bij dozijnen schoten zij als champignons op, en bij dozijnen stierven zij terstond na de geboorte. Hetzelfde vond in de provinciesteden plaats. Eenige bladen werden zeer goed geredigeerd, maar in de meesten woelden en woedden de hartstogten van die tuimeldagen. Nieuwe tijdschriften voor wetenschap, kunst en literatuur ontstonden toenmaals niet.

De absolutistische regering die in het jaar 1823 weder werd ingevoerd, onderdrukte op nieuw de pers, en men verviel weder tot den ouden toestand, slechts met dit onderscheid, dat de dagbladen, die onder den invloed der regering bleven bestaan, nu in grooter formaat verschenen en in hunne kolommen dikwijls letterkundige of wetenschappelijke artikels opnamen; een afzonderlijk blad voor deze stof ontstond echter niet. In het jaar 1828 of 1829 verscheen in Madrid de *Correo* met uitgebreide letterkundige en wetenschappelijke bijdragen, en met bonte berigten uit de provinciën. Door tamelijk goede kritiek en satire vestigde hij zijn bestaan. Spoedig daarop kwamen de *Cartas Espanolas* (Spaansche bladen) in het licht, een uitsluitend letterkundig en wetenschappelijk dagblad, waarin CARNERERO, MESONERO, LARRA, en andere aanzienlijke mannen schreven. Dit tijdschrift benevens de *Correo* onderhielden en vermeerderden den smaak voor lectuur tot aan den dood des konings, of liever tot dat, gedurende zijne ziekte, MARIA CHRISTINA de teugels der regering in handen nam. Destijds, toen ZEA BERMUDEZ en OFALIA in het ministerie werden geroepen, begunstigde men de journalistiek zeer, en beval in iedere hoofdstad eener provincie de oprigting van eene *Boletin oficial*, hetwelk de gemeentebesturen der provincie zich moesten aanschaffen. Hierin werden de circulaires, orders en besluiten der regering, benevens de bekendmakingen der provinciale overheden gedrukt, en door de plaatsing in deze bladen werd een besluit afgekondigd en verpligtend. Deze maatregel spaarde aan de overheden veel kosten voor boden, en het bestuur veel tijd en geschrijf. Maar dit was niet het eenige voordeel, dat de *Boletines oficiales* aanboden; een gedeelte hunner kolommen bevatte opstellen over onderwerpen van oeconomie en beheer voor handwerkers en landbouwers, of ook wel een betoog over de beweegredenen waarom eene of andere wet veranderd, of eenig besluit was uitgevaardigd. De invoering van deze bladen had met vele zwarigheden te kampen, maar drong toch eindelijk door, en zij bestaan tot op den huidigen dag met eene gunstige werking waar zij goed geredigeerd worden. In Madrid stichtte men een *Diario de la administracion* (regeringsblad) dat slechts bekendmakingen der regering bevatte en voor de provinciale bulletins tot rigtsnoer verstrekte.

Om dien tijd, gedurende de ziekte van FERDINAND VII, begon men in Madrid verschillende letter- en staatkundige tijdschriften uit te geven, die, hoewel slechts in weinige nommers en onder strenge censuur betreffende godsdienst, politiek en staats-aangelegenheden, echter met meerdere vrijheid over andere onderwerpen handelden. ZEA BERMUDEZ had het plan in Spanje een regeringsstelsel in te voeren op den voet van het Oostenrijksche en Pruissische, namelijk de materiële belangen te begunstigen en te beschermen, het onderwijs te verbeteren en uit te breiden, zedelijkheid en arbeidzaamheid te bevorderen, gehoorzaamheid aan de wetten, achting en liefde jegens den souverein in het gemoed des volks te planten, en de grootste toegevendheid in al die dingen uit te oefenen, welke geen nadeel kunnen toebrengen aan de rust, de orde en de wet, en voor alles aan het opperste gezag en de godsdienst. Hij zag, om dit stelsel te bevestigen, een krachtig hulpmiddel in de pers — namelijk in eene pers die bijna geheel door hem geleid werd. De dood des konings verhinderde zijne plannen en vernietigde zijne schoone voornemens, want reeds destijds begon de omwenteling het hoofd op te steken, die spoedig daarop het oude gebouw zou verwoesten, zonder een nieuw op te bouwen, terwijl het voldoende zou geweest zijn het oude te verbeteren en in zijn binnenste beter in te rigten.

Met den val van ZEA BERMUDEZ en de verheffing van MARTINEZ DE LA ROSA tot het ministerie veranderde de leiding der periodieke pers geheel, en alle *allotria*, als letterkunde, verhalen, wetenschappelijke berigten enz. over boord werpende, wendde zij zich meer en meer naar de politiek, tot dat deze haar eenig element en onderwerp werd. De dagbladen begunstigden deze rigting, en goede bladen, zoo als *el Artista* en *el Technologico*, ja zelfs het *Diario de la administracion* werden hierdoor medegesleept of verzwolgen. Zoo ging het met de periodieke pers tot in het jaar 1838; met uitsluiting van alle andere vragen, was zij het strijdperk waar de exaltados en moderados elkander bestreden, en zich in het gevecht verhitten. Alle dagen zag men dagbladen ontstaan en verdwijnen, en velen duurden niet meer dan veertien dagen. Over het algemeen behoorden de meesten tot de gematigde partij; maar deze bladen werden slechts door de hoogere en meer beschaafde klassen der maatschappij gelezen, zoo als zij ook meestal in eenen stijl geschreven werden die boven het bereik van den grooten hoop gaat. Deze las slechts de geëxalteerde, radicale dagbladen; gedeeltelijk wijl deze in eene duidelijkere voor hen meer toegangbare taal geschreven waren, maar ook dewijl hun de denkbeelden der revolutionairen meer behaagden, welke het arme volk altijd vleijen, en terwijl zij het met een ijzeren juk beheerschen en het het bloed uitzuigen, toch nooit ophouden de vrijheid en gelijkheid uit te roepen. Eerst toen het kwaad reeds geschied was, zagen de moderados hunnen misslag in, en zochten hem daardoor goed te maken, dat zij nu beurtelings ernstige en satyrieke bladen oprigtten, welke dan eens met het koele verstand en dan weder met de magtige wapenen van den spot hunne tegenpartij hevig bestreden. *El Jorobado* (de bultenaar), *el Mundo*, *el Duendo* (de kobold), *el Nosotros* (wij anderen) bezigden bijtenden spot tegen de exaltados en verwierven allengs de gunst der menigte, zoo als dan ook de bijzondere smaak voor spot en satire der Spanjaarden en Portugezen en hun talent daarvoor wel bekend zijn. De moderados trokken uit de wijze van krijgvoeren een onmetelijk voordeel, maar naauwelijks waren zij tot het gezag gekomen, of zij begonnen hunne dagbladen weder in den vorigen hoogen toon te schrijven, die boven het bereik der menigte lag; en nu maakten zich de exaltados van het door hunne vijanden verlaten stelsel meester, en gingen met ijver op dezen weg voort, slechts met dit onderscheid, dat zij, in plaats eener welvoegelijke satire, lompe grappen en gemeene beleedigingen stelden. Het bestuur der moderados had den moed niet dit misbruik te onderdrukken, en zoo ontaardde de radikale pers, alle grenzen eener wettelijke en verstandige wijsheid overschrijdende, weldra tot den teugelloossten en schandelijksten overmoed, vergreep zich aan het heiligdom van den huisselijken haard, en tastte de reinste namen aan. Deze teugelloosheid bereikte haar toppunt met de »roemrijke pronunciamento" van september 1840; met dit voorval verscheurde de republikeinsche pers den laatsten sluijer der schaamte en wentelde zich met beestachtige lust in het slijk. Het is echter beter daarover niets meer te zeggen. (*Vervolg hierna.*)

Advertentiën.

Veer den 5den Augustus 1841. — Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon Vrouwe *C. G. VAN DEN BERG*, Geb. *CASTENDIJK*.

Heden trof ons een treurig verlies door het overlijden van onze geliefde Moeder, *ANNA MARGARETHA REEKINK*, Weduwe van *HENDRIK WILLEM BROUWER*. Een spoedig toegenomen verval van krachten maakte, in den ouderdom van ruim 72 jaren, een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

ARNHEM, den 7den Augustus 1841.

Uit aller naam, *H. BROUWER*.

---

† † † § § § De Notaris Mr. *J. NIJHOFF* zal, op den 14den dezer, des avonds ten 6 ure, in het *Hof van Holland*, te *Arnhem*, veilen en finaal aan den meestbiedenden verkoopen:

Eene WEIDE, in het Velperbroek, achter het Dorp, den *Fobert-Kamp* genaamd; Kadaster, Sectie C, N°. 98 en 99; groot 1 Bunder, 77 Roeden en 90 Ellen, Zuid den Heer *KETS*, Noord de *Wetering*. Te aanvaarden den 24sten December aanstaande; bij den inzet met de hoogen gebragt tot . . . . *f* 6-6.

---

† † † § § † Door den Notaris *HUIBERT STRUIJK* zal te *Dordrecht*, in het *Nederlandsch Koffijhuis*, over het Marktplein, bij veiling op Zaturdag den 21sten, en bij afslag op Zaturdag den 28sten Augustus 1841, beiden des voormiddag ten elf ure, publiek worden verkocht:

Een Bunder, 79 Roeden en 40 Ellen uitmuntend hoog GRIENDLAND, genaamd *de Oude Kooij*, gelegen in het *Rhenoische Lageveld*, in de Gemeente *Beest*, District *Tiel*, Provincie *Gelderland*, belend boven de *ERVEN DE BRUIN*, en beneden de Weduwe *DAVID VAN ITERSON*; Kadaster Sectie F, N°. 27.

Aangeslagen in verponding over 1840 tot *f* 2.77.

Ordinaire polderlasten of veld-verschot jaarlijks dooreen . . . . *f* 4.04½.

Achterstallige dito idem . . . . . *f* 3.24½.

De twee laatstgenoemde lasten zijn met het einde van 1843 afbetaald.

Steenenhoeks-Kanaal-kosten . . . *f* 3.65.

Te aanvaarden bij de betaling van den koopprijs.

TE KOOP:

Eene BAGGERMACHINE, zeer geschikt tot het Baggeren van Zand, fijne en grove Grind. — Te bevragen bij den Heer *H. VAN HEUKELUM*, te *Pannerden*,

en

Eene rojale AANNEMERS-KEET. — Te bevragen bij den Heer *J. VERWAAIJEN*, in de Zoutkeet te *Arnhem*; beide onder *franco*-brieven.

Voor *f* 35 gulden te Koop:

Eene ruim twee maanden nieuw melkgevende EZELIN MET HAAR VEULEN. — Te bevragen op den Huize *Ommershof*, te *Velp*, bij *Arnhem*.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 2 Augustus 1841.

Tarwe vond heden, tot verhoogde prijzen, driftige koopers: voor *Hooglandsche* werd *f* 12 à *f* 12.50, voor *gewone soorten f* 10.50 à *f* 11.50 besteed. *Oude Rogge*, bij het begin der markt, *f* 7 à 7.50 gekocht; later *f* 6.50 à *f* 6.65; *Nieuwe f* 5.50 à *f* 6.40 naar droogte. — *Gerst* zonder omgang. — *Boekweit* als voren, *f* 6 à *f* 6.50. — *Haver* willig van *f* 2.70 à *f* 3.40. — *Koolzaad* werd alleen in de droogste soorten van *f* 14.50 à *f* 15 25 gekocht.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 Aug. 2 El 3 Palm 9 Duim; gew. 0 Duim; gev. 0 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.